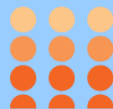

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO

ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

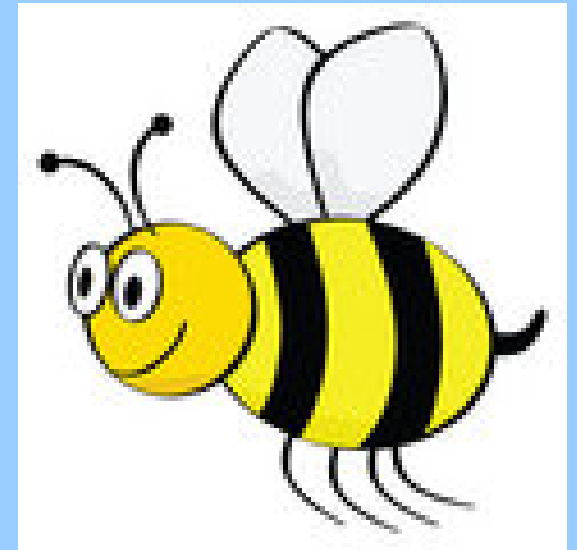
MATURITA S ÚSMEVOM

PaedDr. Ľubica Rúčková

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“
www.esf.gov.sk www.minedu.gov.sk

Tisícročná včela

Autor: Peter Jaroš

Úvodná motivácia

- https://www.youtube.com/watch?v=WGJYoDr_qOk
- Úvodná motivácia hraným filmom.
- Videli ste televízne spracovanie diela (medzinárodné ocenenie)?
- Vzťah P. Jaroša k Liptovu.
- Vysvetlite vzťah realizmu a magického realizmu.
- Sny (Želka a Martin v bruchu veľryby).
- Bizarné predstavy (včely ako vrabce, oživenie včely).
- Neskutočné javy (voda sa mení na víno).

Peter Jaroš

prozaik, dramatik, filmový a televízny scenárista

- Narodil sa v obci Hybe (*22. 1. 1940).
- Študoval slovenčinu a ruštinu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.
- Pracoval ako redaktor, scenárista, dramaturg, poslanec.
- Patrí ku generácii spisovateľov, ktorá vstupovala do literatúry v 60-tych rokoch, ktorá využívala podnety modernej európskej i svetovej prózy.

Obec Hybe a autor

- Podrobné dejiny významnej liptovskej obce Hybe (obyvateľstvo, remeslá, významné osobnosti, domáce zvieratá, mimoriadne udalosti...).
- Dejiny obce od 12. po 20. storočie.
- Historické udalosti (národnostná politika, odnárodňovanie, politický život, štrajky, demonštrácie, odchody do Ameriky, prvá svetová vojna, rekvirácie, kostolné zvony...).
- Hlavná dejová línia sa rozvíja v 20.storočí.

Magický realizmus

- Spájajte realitu a fantáziu v diele (absurdita, zázraky).
- Hľadajte vzťah diela k postmoderne (publicistika v umeleckých textoch).
- Relativizácia reality, umenie kópie.
- Pretext , posttext.
- Prelínanie mýtov a histórie, reality a fikcie, sveta živých a mŕtvych.
- Porovnajzte dielo s dielom G.G. Marqueza: Sto rokov samoty.
- Diskutujte: Je dôležité poznať svoje korene, svoju históriu alebo sa dá žiť aj bez jej poznania?

G.G. Marquez: Sto rokov samoty

- **Sto rokov samoty** je symbolickým románom a majstrovským dielom magického realizmu. Rozpráva celkovo o siedmich generáciách rodiny prenasledovanej osudom, ktorá symbolicky sumarizuje spoločensko-politický vývoj Latinskej Ameriky a Kolumbie.
- **Kompozícia**: Založenie Maconda
Premeny
Skaza

Hľadanie tematických prienikov diel

Sto rokov samoty a Tisíc ročná včela

Sto rokov samoty symbolizuje izoláciu a frustráciu človeka v ságe Buendía a americkú realitu v mýtickom priestore Macondo. S preplnenou naratívnu kapacitou je GG Márquez situovaný v cyklickom čase, prelína sa minulosť s prítomnosťou, fikcia s realitou. Hlavnou témou románu je samota. Román symbolizuje vývoj ľudstva od počiatkov až po prítomnosť. Napriek mnohým udalostiam a zmenám sa človek nezmenil – pácha stále to isté zlo a hriechy, a preto trvá jeho samota.

Založenie Maconda

José Arcadio Buendía a Ursula Iguarán sa zosobášia napriek tomu, že sú bratranci. Odchádzajú z Riohachy a našli mesto známe ako Macondo.

Premeny

Mesto trpí rôznymi vojnami, zmenami vlády vo svojej vnútornej politike a transformáciami, ktoré ovplyvňujú život rodiny. Macondo prestáva byť mýtickým priestorom. Ursula sa chráni pred telesnou manželskou láskou, za čo jej manžela čaká posmech celej dediny. Urážku jeho mužskej cti očistí len smrť suseda. Nevyhnutne nasleduje útek z dediny.

Skaza

Posledný pár v ságe Buendía, Aureliano Babilonia a jeho teta Amaranta Ursula, sú otcom dieťaťa s prasacím chvostom. Koniec rodu sa blíži, pretože matka po pôrode zomrie a dieťa zožerú mravce. Aureliano Babilonia potom číta zvitky, kde cigánka Melquíades, postava, ktorá sa objavila na začiatku románu, napísala históriu svojej rodiny sto rokov vopred.

Analýza nosných citátov diela Sto rokov samoty

- „Podstatné je nestratiť orientáciu.“
- „Ja si z mojej strany až teraz uvedomujem, že bojujem za hrdosť.“
- „Akí vzácní sú muži. Celý život bojujú proti kňazom a rozdávali modlitebné knižky.“
- „Tajomstvo dobrej staroby nie je nič iné ako čestný pakt so samotou.“
- „Najstarším výkrikom v dejinách ľudstva je výkrik lásky.“
- „Nezomrieš, keď by si mal, ale keď môžeš.“
- „Pokúšal sa ju prinútiť, aby ho milovala, a nakoniec ju miloval.“
- „Varovná staroba môže byť presnejšia ako vyšetovanie na palube.“
- „Stratený v samote svojej nesmiernej sily začal strácať smer.“

Tisícročná včela

- **Útvar** - román s vplyvom magického realizmu a postmodernizmu
(dedinský, generačný román, s historickým pohľadom na obdobie druhej polovice 19. storočia do roku 1918.)
- **Kompozícia**: skladá sa z deviatich kapitol
(má bohatú dejovú líniu, reálne udalosti sa striedajú so snami, zvláštnymi javmi, hlavný dej je dopĺňaný bočnými epizódami.)
- **Motívmi** sú práca a láska.
- **Aj včela** je symbolom vytrvalej práce celých generácií. Každý deň umierajú ľudia aj včely, ale rodí sa druhá, mladšia generácia a pokračuje v práci.
- Väčšina deja sa odohráva v obci Hybe a zobrazuje život troch generácií rodiny Pichandovcov.

Hlavné a vedľajšie postavy.

- **Postavy: tri generácie Pichandovcov.**
- **Martin Pichanda – manžel a otec troch detí (Sama, Valenta, Kristíny). Bol murár, roľník aj včelár.**
- **Valent sa po štúdiách stal právnikom, oženil sa s dcérou statkára.**
- **Kristína (jej manželstvo bolo dlho bezdetné a po smrti manžela žije s Julom Mitronom, s ktorým má dve nemanželské deti).**
- **Samo si vezme Máriu a zostáva v rodičovskom dome. Má šesť detí: Janka, Samka, Petra, Karola, Emku a Mareka. Mal rád včely, mal prezývku „Včela“.**

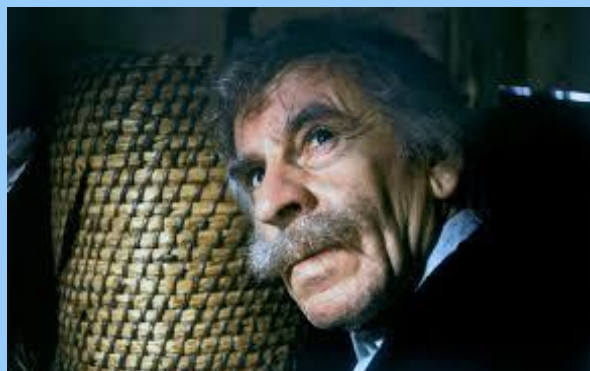
Janka zasiahla guľka pri demonštrácií, mlynské remene zachytili a zabili jeho dcéru Emu, Samo emigroval do Ameriky, Karol a Peter padli vo vojne, zostal len najmladší Marek.
- **A mnoho iných postáv (žobrák Gagoš, Anna Žufanková, Ondro Vilíž, Hermína...).**

Dejová línia

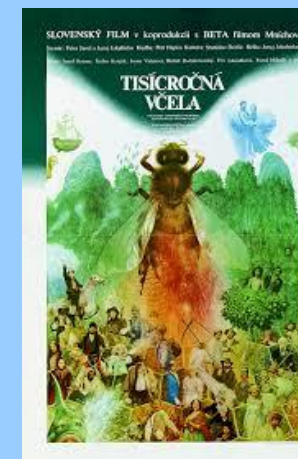
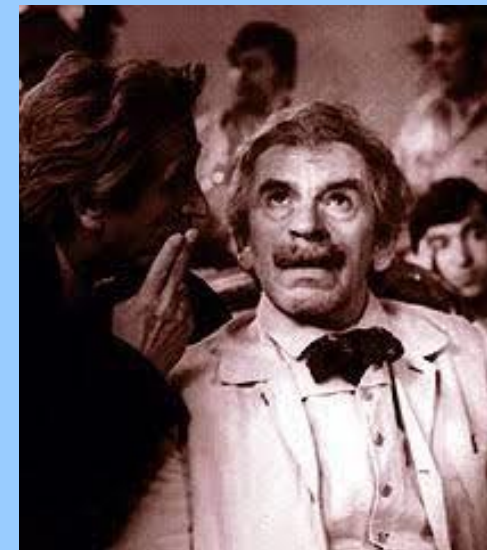
- Martin Pichanda chodieval so synmi a partiou hybských murárov na múračk.y
- S odstupom času sa konajú v dedine svadby (Kristína sa vydala za Mateja-Mateja privalilo v hore a umiera. Kristína ostáva sama, Samo si zobral Máriu, Valent si zoberie Hermínu).
- V januári 1904 zmrzlo Martinovi na pôjde ríbezľové víno. Nechtiac sa mu fľaša rozbila a zmrznuté kúsky hlce, čo sa mu stane osudným pretože v jednom kúsku ľadu zostane črep zo skla ktorým sa udusí.
- Po smrti otca Samo, zháňa starú murársku partiu do roboty. Berie so sebou aj najstaršieho syna Jána, ktorého zastrelili policajti a umiera.
- Samo sa vracia domov, Samo sa púšťa na mlynárske remeslo. Darilo sa mu dobre. Takto to šlo z roka na rok, až vypukla vojna.
- Jeho brat Valent sa stane sudcom.
- Všetci Samkovi synovia okrem Mareka a Samka musia narukovať.
- Pichanda spolu s priateľkou sa dostávajú do Ružomerskej väznice. Po prepustení idú domov.

Láska ako hlavný motív diela

- Ústredným motívom celého diela je láska a to v jej najrozličnejších podobách.
- Láska hrdinov:
 - vášnivá milenecká a manželská – krásna, živelná, čistá a verná.
 - láska k deťom, silné rodinné putá.
- Láska k vlasti - vidíme a cítime ju tam najviac vtedy, keď sú hrdinovia mimo svojej rodnej obce.
- Láska k práci – hrdinovia majú k robote intenzívny emocionálny vzťah.
- Láska k prírode zosobnená v živote včely.

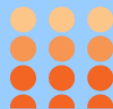
**K popularite diela prispelo aj filmové
stvárnenie Jurajom Jakubiskom
v roku 1983.**

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO

ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

PaedDr. Ľubica Rúčková

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“
www.esf.gov.sk www.minedu.gov.sk